

9 Σεπτεμβρίου, 1994

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Πρόεδρος]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ GOMMA SAMI AHMET
ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ,

(Αιτήσεις Αρ. 121/94, 122/94, 123/94)

Προνομιακά Εντάλματα — Αίτηση για έκδοση ενταλμάτων habeas corpus για απελευθέρωση των αιτητών που εκρατούντο δυνάμει διατάγματος του Πρώτου Λειτουργού Μεταναστεύσεως με σκοπό την απέλασή τους από την Κύπρο — Κατά την ημερομηνία ακρόασης τα διατάγματα σύλληψης είχαν ανακληθεί και οι αιτητές ήταν ελεύθεροι — Κρίθηκε ότι δεν μπορούσε να εκδοθεί ένταλμα habeas corpus όταν ο αιτητής δεν βρισκόταν πλέον υπό κράτηση, και τούτο παρά το γεγονός ότι ο αιτητής είχε ζητήσει να εξετασθεί η νομιμότητα της κράτησής του για να επιδιώξει αργότερα αποζημίωση για παράνομη κράτηση δυνάμει του άρθρου 11.8 του Συντάγματος.

Στις 17.8.94, με βάση διατάγματα απελάσεως και κρατήσεως που είχε εκδώσει ο Πρώτος Λειτουργός Μεταναστεύσεως με βάση εξουσίες που του χορηγούσε το άρθρο 14 του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, Κεφ. 5 και τροποποιήσεις, οι αιτητές συνελήφθησαν και τέθηκαν υπό κράτηση στα κρατητήρια της Αστυνομίας στις κεντρικές φυλακές. Με αιτήσεις τους ημερομηνίας 30.8.94 ζήτησαν την έκδοση ενταλμάτων Habeas Corpus για άμεση απελευθέρωση τους. Την 1.9.94 ο Πρώτος Λειτουργός Μεταναστεύσεως ανακάλεσε τα διατάγματα απελάσεως και κρατήσεως και οι αιτητές αφέθηκαν αμέσως ελεύθεροι. Κατά την ημερομηνία της ακρόασης των αιτήσεων για έκδοση ενταλμάτων habeas corpus οι αιτητές ήταν ελεύθεροι, ζήτησαν όμως να επιληφθεί το Δικαστήριο των αιτήσεών τους για να διαπιστωθεί το νόμιμο ή μη της κράτησής τους μεταξύ 17.8.94 και 1.9.94, ούτως ώστε να δικαιούνται να εγείρουν αγωγή για αποζημιώσεις δυνάμει του άρθρου 11.8 του Συντάγματος σε περίπτωση που θα κρινόταν ότι η κράτησή τους ήταν παράνομη. Οι Καθ'ων η αίτηση ισχυρίστηκαν ότι από την στιγμή που οι αιτητές είχαν αφεθεί ελεύθεροι δεν μπορούσαν να εκδοθούν τα αιτούμενα εντάλματα. Οι αιτητές επικαλέστηκαν την υπόθεση *Πολικάρπου* (1991) 1 Α.Α.Δ. 207, όπου το Ανώτατο Δικαστήριο είχε

εκδώσει ένταλμα certiorari για ακύρωση εντάλματος σύλληψης που είχε εκδοθεί από Επαρχιακό Δικαστήριο, παρά το ότι ο αιτητής είχε ήδη αφηθεί ελεύθερος, ακριβώς για να δύναται μετά να απαιτήσει αποζημιώσεις για παράνομη κράτηση.

5 *Αποφασίσθηκε ότι:*

(α) Το ένταλμα habeas corpus είναι άμεσο δραστικό μέτρο για την απελευθέρωση ατόμου από παράνομη ή αδικαιολόγητη κράτηση, είτε από τις αρχές είτε από ιδιώτη και είναι θεραπεία για το πρόσωπο που κρατείται. Δεν είναι τιμωρητικό μέτρο, ούτε μέτρο για αποζημίωση. Δεν μπορεί να εκδοθεί όταν έχει παύσει η κράτηση.

10

(β) Η υπόθεση *Πολυκάρπου* (1991) 1 Α.Α.Δ. 207 δεν είχε σχέση με την παρούσα υπόθεση, διότι εκείνη αφορούσε έκδοση εντάλματος certiorari, το οποίο σύμφωνα με την Κυπριακή νομολογία δεν μπορεί να εκδοθεί σε περίπτωση που η προσβαλλόμενη πράξη αποτελεί διοικητική πράξη, ενώ στην παρούσα περίπτωση τα εκδοθέντα διατάγματα από τον Πρώτο Λειτουργό Μεταναστεύσεως αποτελούσαν διοικητικές πράξεις, που μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής στο Ανώτατο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 146 του Συντάγματος.

15

20

Οι αιτήσεις απορρίφθηκαν.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Barnardo v. Ford [1892] A.C. 326,

Πολυκάρπου (1991) 1 Α.Α.Δ. 207,

25 *Ramadan v. Electricity Authority of Cyprus, 1 R.S.C.C. 49,*

Vassiliou v. Disciplinary Committees (1979) 1 C.L.R. 46,

Economides v. Military Disciplinary Board (1979) 1 C.L.R. 177,

Re Droushiotis (1981) 1 C.L.R. 708,

Frangos v. Medical Disciplinary Board (1983) 1 C.L.R. 256,

30 *Christofi v. Iacovidou (1986) 1 C.L.R. 236.*

Αιτήσεις.

Αιτήσεις με τις οποίες οι αιτητές ζητούν την έκδοση ενταλμάτων Habeas Corpus ad subjiciendum, τα οποία να διατάσσουν την αστυνομία να τους παρουσιάσει ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, για να αφεθούν ελεύθεροι και/ή αποφυλακισθούν.

5

Δ. Κακουλλής με Α. Αλεξάνδρου (δ/νίς), για τους Αιτητές.

Π. Κληρίδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον Αρχηγό Αστυνομίας.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Π.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με τρεις ξεχωριστές αιτήσεις οι αιτητές ζήτησαν την έκδοση ενταλμάτων Habeas Corpus - ad subjiciendum - τα οποία να απευθύνονται προς την Αστυνομία να τους παρουσιάσει ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, για να αφεθούν ελεύθεροι και/ή αποφυλακισθούν.

10

Οι αιτήσεις καταχωρίστηκαν στις 30 Αυγούστου, 1994, και ορίστηκαν από το Δικαστήριο τούτο την επομένη - 31 Αυγούστου, 1994.

15

Ο δικηγόρος του Αρχηγού της Αστυνομίας Κύπρου δήλωσε ενώπιον του Δικαστηρίου ότι οι αιτητές συνελήφθησαν και εκρατούντο με Διατάγματα που εξέδωσε στις 17 Αυγούστου, 1994, ο Πρώτος Λειτουργός Μεταναστεύσεως, με βάση τις εξουσίες τις οποίες έχει από το Άρθρο 14 του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, (Κεφ. 105 και Νόμοι Αρ. 2/72, 54/76, 50/88, 197/89), μέχρις ότου γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες για την απέλασή τους.

20

Οι αιτήσεις αναβλήθηκαν για ακρόαση σήμερα.

Ο ίδιος Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας δήλωσε σήμερα, και είναι παραδεκτό γεγονός και από την πλευρά των αιτητών, ότι τα Διατάγματα Απελάσεως και Κρατήσεως ανακλήθηκαν την 1η Σεπτεμβρίου, 1994, και οι αιτητές αφέθηκαν πάραυτα ελεύθεροι. Τώρα είναι ελεύθεροι.

25

Ηγέρθη το ζήτημα αν μπορεί να προωθηθεί η αίτηση για την έκδοση των αιτούμενων ενταλμάτων Habeas Corpus, ενόψει του ότι, παραδεκτά, οι αιτητές έπαυσαν να είναι κρατούμενοι και είναι ελεύθεροι.

30

Ο Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας εισηγήθηκε ότι ο σκοπός της διαδικασίας για έκδοση εντάλματος Habeas Corpus είναι η

έρευνα του νομίμου της κράτησης και, αν η κράτηση δεν είναι νόμιμη, η έκδοση του εντάλματος για απελευθέρωση του κρατουμένου.

5 Ο δικηγόρος των αιτητών εισηγήθηκε ότι, παρόλο ότι αυτοί, από 1η Σεπτεμβρίου, 1994, είναι ελεύθεροι, το Δικαστήριο πρέπει να ερευνήσει αν πριν την 1η Σεπτεμβρίου, 1994, οι αιτητές νόμιμα εκρατούντο, με βάση τα προαναφερθέντα Διατάγματα, και να εκδώσει εντάλματα Habeas Corpus, για το λόγο ότι, αν ήθελε αποφασιστεί ότι η κράτηση δεν ήταν νόμιμη, οι αιτητές δικαιούνται στην έγερση απαίτησης για αποζημίωση, με βάση το Άρθρο 11.8 του Συντάγματος.

15 Το δικαίωμα ελευθερίας και προσωπικής ασφάλειας κατοχυρώνεται από το Άρθρο 11 του Συντάγματος, το οποίο, ουσιαστικά, αποτελεί αντιγραφή του Άρθρου 5 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως διά την προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, (Ε.Σ.Δ.Α.), η οποία είναι μέρος της έννομης τάξης της Κύπρου, γιατί κυρώθηκε με τον περί της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως διά την προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρωτικός) Νόμο του 1962, (Αρ. 39/62).

20 Η παράγραφος 2(στ) του Άρθρου 11 του Συντάγματος, η οποία αντιστοιχεί με το Άρθρο 5(στ) της Ε.Σ.Δ.Α., προνοεί ότι μπορεί ένας να στερηθεί της ελευθερίας του στην περίπτωση “συλλήψεως ή κρατήσεως ατόμου προς παρεμπόδιση της άνευ αδείας εισόδου εις το έδαφος της Δημοκρατίας ή αλλοδαπού, καθ’ ου εγένοντο ενέργειαι προς τον σκοπόν απελάσεως ή εκδόσεως.”

25 Η παράγραφος 7 του Άρθρου 11 αντιστοιχεί με την παράγραφο (4) του Άρθρου 5 της Ε.Σ.Δ.Α. και έχει:-

30 “7. Πας στερηθείς της ελευθερίας αυτού διά συλλήψεως ή κρατήσεως δικαιούται να προσφύγη εις το αρμόδιον δικαστήριο, ίνα τούτο κρίνη ταχέως την νομιμότητα της κρατήσεως και διατάξη την απόλυσιν αυτού, εάν η κράτησις δεν είναι νόμιμος.”

35 Στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Κύπρου έχει καθιερωθεί ότι αρμόδιο Δικαστήριο είναι το Ανώτατο Δικαστήριο. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με βάση το Άρθρο 155.4 του Συντάγματος, έχει εξουσία να εκδίδει προνομακά εντάλματα, μεταξύ των οποίων και το ζητούμενο ένταλμα της φύσεως Habeas Corpus. Το ένταλμα αυτό έχει εισαχθεί από την Αγγλία πριν ακόμα την ανακήρυξη της Δημοκρατίας.

Το ένταλμα Habeas Corpus είναι άμεσο δραστικό μέτρο για την απελευθέρωση ατόμου από παράνομη ή αδικαιολόγητη κράτηση, είτε από τις Αρχές, είτε από ιδιώτη. Είναι θεραπεία για το πρόσωπο που κρατείται. Δεν είναι τιμωρητικό μέτρο, ούτε μέτρο για αποξήμωση. Δεν εκδίδεται όταν παύσει η κράτηση.

5

Στην υπόθεση *Barnardo v. Ford* [1892] A.C. 326, ο Lord Halsbury, L.C., είπε στη σελ. 333:-

“... I cannot acquiesce in the view that some of the learned judges below seem to have entertained, that if a Court is satisfied that illegal detention has ceased before application for the writ has been made, nevertheless the writ might issue in order to vindicate the authority of the Court against a person who has once, though not at the time of the issue of the writ, unlawfully detained another or wrongfully parted with the custody of another. My Lords, this is a view that I cannot agree to. I think, under such circumstances, the writ ought not to issue at all, as it is not the appropriate procedure for punishing such conduct.”

10

15

Εφόσο δεν υπάρχει κράτηση ατόμων, γιατί αυτοί αφέθηκαν ελεύθεροι την 1η Σεπτεμβρίου, 1994, δεν εκδίδονται τα εντάλματα Habeas Corpus.

20

Ο δικηγόρος των αιτητών θέλει να προσβάλει τη νομιμότητα της κράτησής τους με τα Διατάγματα που εκδόθηκαν με βάση τον περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμο. Τα Διατάγματα αυτά αποτελούν εκτελεστή διοικητική πράξη. Ίσχυσαν από τις 17 Αυγούστου, 1994, μέχρι την ανάκλησή τους - 1η Σεπτεμβρίου, 1994. Η εισήγηση του δικηγόρου των αιτητών για εξέταση της νομιμότητας των Διαταγμάτων αυτών, που είχαν περιορισμένη χρονική ισχύ, δε γίνεται δεκτή, ενόψει του τεματισμού της κράτησης. Το Σύνταγμα προβλέπει ότι η νομιμότητα των εκτελεστών διοικητικών πράξεων μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή κάτω από το Άρθρο 146.

25

30

Ο δικηγόρος των αιτητών αναφέρθηκε στην υπόθεση *Πολυκάπου* (1991) 1 Α.Α.Δ. 207. Στην υπόθεση εκείνη, ο αιτητής ζήτησε την έκδοση εντάλματος της φύσεως Certiorari για την ακύρωση Εντάλματος Συλλήψεως, που εκδόθηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο.

Η φύση του εντάλματος Certiorari είναι διαφορετική. Στην Κύπρο περιορίζεται μόνο στις δικαστικές πράξεις και όχι στις διοικητικές, λόγω της Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας που εισήχθη με το Άρθρο 146 του Συντάγματος - (βλ. *Hussein Ramadan and Electricity*

35

- Authority of Cyprus and Another* 1 R.S.C.C. 49· *Vassiliou and Another v. Disciplinary Committees* (1979) 1 C.L.R. 46· *Economides v. Military Disciplinary Board* (1979) 1 C.L.R. 177· *In re Droushiotis* (1981) 1 C.L.R. 708· *Frangos v. Medical Disciplinary Board* (1983) 1 C.L.R. 256· *Christofi and Others v. Iacovidou* (1986) 1 C.L.R. 236).

Η υπόθεση **Πολυκάρπου**, ανωτέρω, δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση.

Για τους πιο πάνω λόγους, οι αιτήσεις απορρίπτονται.

Οι αιτήσεις απορρίπτονται.